

Miten valitsen toimivat vastuullisuuskriteerit elintarvikehankintaan?

Suvi Salmela, Motiva Oy

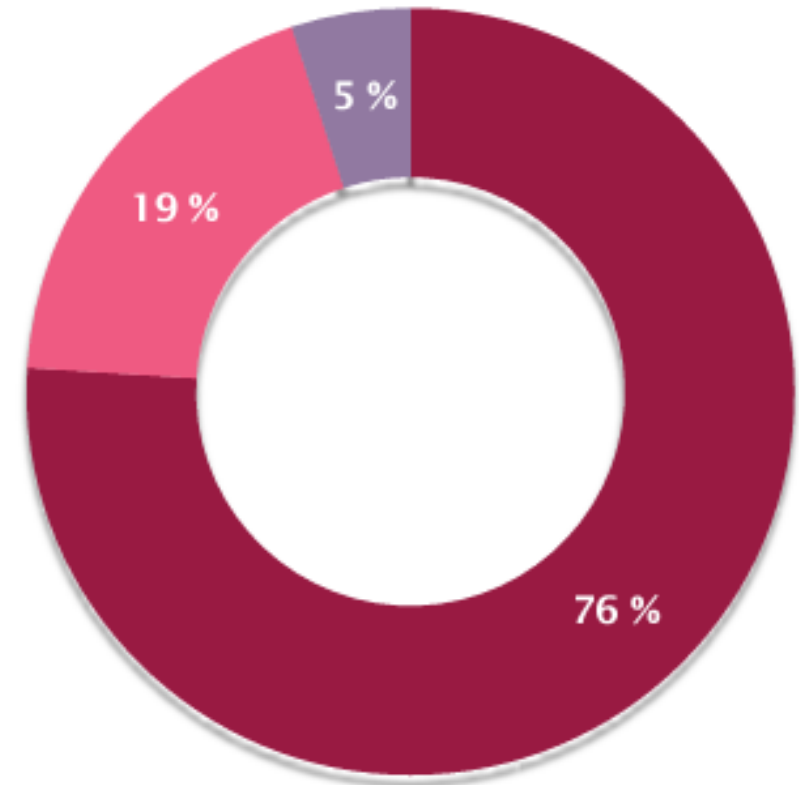
Hankinnan prosessi pähkinänkuoressa

1. Selvitä vastuullisuustavoitteenne sekä asiakkaiden tarpeet ja toiveet
2. Valitse vastuullisuustavoitteita tukevia hankintakriteereitä
3. Tutustu tarjontaan - käy markkinavuoropuhelua
4. Kilpailuta
5. Seuraa, miten tavoitteet toteutuvat

Aloita organisaationne vastuullisuustavoitteista

- Vastuullisuustavoitteet löydät kuntastrategiasta, hankintastrategiasta tai organisaationne hankintojen linjauksista.
- Tyypillisesti kuntien strategisissa tavoitteissa on mainittu myös vastuulliset elintarvikehankinnat
- Tyypillisiä vastuullisuustavoitteita elintarvikehankinnoille ovat **luomu- ja lähiruoan lisääminen, vähähiilisyys, luonnon monimuotoisuus sekä korkea kotimaisuusaste.**
- Muista myös kuunnella asiakkaiden toiveita.

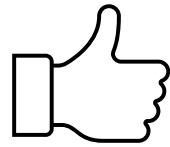
Sisältyykö organisaation strategiaan tavoitteisiin tai hankintalinjauksiin vastuullisten elintarvikkeiden ja/tai ruokapalveluhankintojen toteutus?

■ Kyllä ■ Ei ■ En osaa sanoa

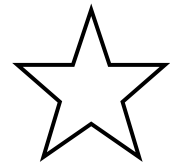
Perustason vai edelläkävijätason kriteeri

Kriteerioppaan ja kriteeripankin kriteerit on jaoteltu vaativuustason mukaan. Kriteerit on vertailukelpoisia, todennettavia ja kehitetty vuoropuhelussa tilaajien ja toimittajien kanssa. Kriteerin toimivuudesta ko. hankinnassa vastaa kuitenkin tilaaja itse.

Perustason kriteerit helppoja käyttää ja todentaa

- tuotteiden saatavuus yleensä hyvä

Edelläkävijätason kriteerit

- haastavat ja kannustavat toimittajia enemmän
- niiden käyttö edellyttää aktiivisempaa vuoropuhelua, jos kriteerin käytöstä ei ole aiempaa kokemusta.
- Suosi, jos ko. vaatimus painottuu omassa strategiassanne prioriteeteissa korkealle

Elintarvikkeiden hankintakriteereitä löydät pian myös Kriteeripankista

KRITEERIPANKKI
Vastuullisuuskriteereitä julkisiin hankintoihin

Language Haku Valikko

Hae vastuullisuuskriteereitä

Kriteeripankista voit hakea hankinnoissa sovellettavia vastuullisuuskriteereitä hankittavan tuotteen tai palvelun sekä hankinnassa huomioitavan vastuullisuustavoitteen perusteella. Kriteereitä voit hakea myös omilla hakusanoilla kuten luomu, joutsenmerkki, green deal tms.

Tuotekategoria
Valitse

Vastuullisuustavoite
Valitse

Hae hakusalla
Kirjoita hakusana

- Haku
- Eläinten hyvinvointi ja terveys
- Elintarviketurvallisuus
- Luonnon monimuotoisuus
- Ihmisoikeudet ja oikeudenmukaiset työolot
- Kiertotalous ja jätteiden vähentäminen
- Energiatehokkuus

NÄIN TEET VASTUULLISIA HANKINTOJA

HAE KRITEEREITÄ

28 KRITEERIÄ

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut
Kasvikset, marjat, hedelmät, kasviproteiinit

Sertifioidun palmuöljyn käyttö elintarviketuotteissa

Ilmanlaatu ja -saasteet

Edelläkävijätaso

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut
Kasvikset, marjat, hedelmät, kasviproteiinit

Lannoitevalmisteiden turvallinen käyttö viljelyssä

Vesistön ja maaperän pilaantumisen ehkäisy

Edelläkävijätaso

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut
Kasvikset, marjat, hedelmät, kasviproteiinit

Luomutuotanto

Luonnon monimuotoisuus

Edelläkävijätaso

Elintarvikkeet ja ruokapalvelut
Kasvikset, marjat, hedelmät, kasviproteiinit

Perustaso

Näin valitset kriteerit käytännössä: Esimerkkinä naudanlihan ja -lihatuotteiden hankinta

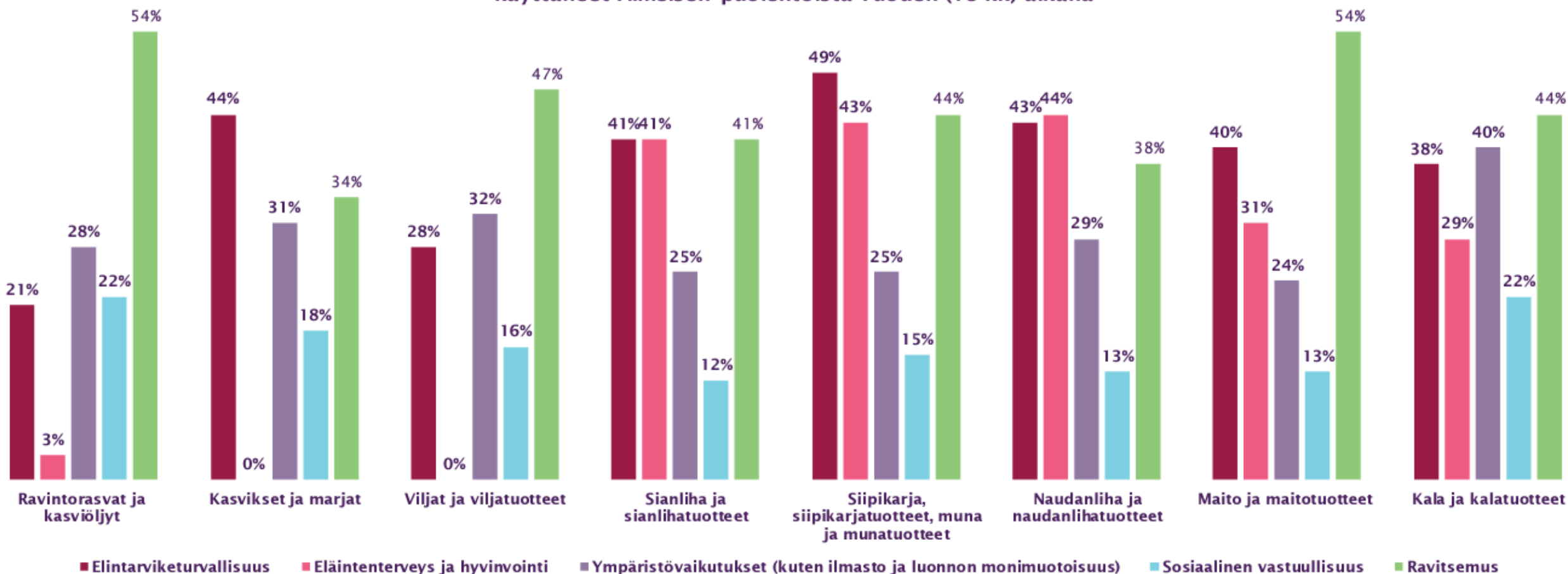
Luonnon monimuotoisuuden
tukeminen

Näin valitset kriteerit käytännössä: Esimerkkinä naudanlihan ja -lihatuotteiden hankinta

Luonnon
monimuotoisuuden
tukeminen

Vastuullisuuskriteereiden käyttö

Jos olette käyttäneet vastuullisuuskriteereitä, valitse missä tuoteryhmissä olette hyödyntäneet niitä ja mitä arviointiperusteita olette käyttäneet viimeisen puoleltoista vuoden (18 kk) aikana

Neljä keinoa tukea luonnon monimuotoisuutta elintarvikehankinnoissa

1. Hanki luomua tuoteryhmissä, joissa saatavuus on hyvä.
2. Suosi WWF:n kalaoppaan vihreän listan kaloja.
3. Vältä soijan käyttöä rehuna, ja jos tuotannossa tai tuotteessa on soijaa, edellytä sertifioitua.
4. Vältä palmuöljyn käyttöä tuotteissa, joissa se on helposti korvattavissa. Jos palmuöljyä on tuotteessa, edellytä sertifioitua.

Do's and dont's

× Älä tee näin

- Älä poimi sattumanvaraisesti kaikkia kyseiseen tuotekategoriaan liittyviä vaatimuksia!
- Tuotteiden saatavuus erilaisilla kriteeriyhdistelmillä kannattaa aina tarkistaa toimittajilta tietopyynnöillä tai markkinavuoropuhelulla.
- Älä pyydä tukuilta tietoa, mitkä kaikki valikoimassa olevat tuotteet täyttävät Motivan oppaan elintarvikkeiden vastuullisuuskriteerit!

✓ Tee näin

- Ole tietoinen oman organisaation vastuullisuustavoitteista ja käytä tavoitteita tukevia vastuullisuuskriteereitä tavoitteen näkökulmasta merkittävässä ja vaikuttavissa hankinnoissa.
- Seuraa, miten tavoite etenee hankinnoissa. Seuraa esim elintarvikehankintojen kotimaisuusastetta, luomun osuutta, reilun kaupan tuotteiden osuutta jne.
- Käy markkinavuoropuhelua toimittajien kanssa ja selvitä, millaisia tuotteita pystytään tarjoamaan. Viesti omista hankintatavoitteista markkinoille.

Vauhdita vastuullisempaa ruoantuotantoa!

- Ruokapalvelut ja hankintayksiköt käyttävät vastuullisuuskriteereitä aktiivisesti ja kannustavat näin alaa kehittämään vastuullisemmaksi.
- Vastuullisten hankintojen teko vaatii osaamista ja kokemusta. Hyödynnä KEINOn maksuton neuvonta: www.hankintakeino.fi
- Katso ja vertaa, miten muut tekevät elintarvikehankintoja: [www.motiva.fi/files/20978/Tuloskooste -
Kysely elintarvikehankintojen vastuullisuudesta ja kotimaisuusasteesta 2022.pdf](http://www.motiva.fi/files/20978/Tuloskooste-_Kysely_elintarvikehankintojen_vastuullisuudesta_ja_kotimaisuusasteesta_2022.pdf)

Kiitos!

Suvi Salmela

suvi.salmela@motiva.fi

